

Herijking gemeentefonds perceel I

Afwegingskader verdeelmaatstaven

notitie

19805

Cebeon, 29 mei 2019

beoordeling verdeelmaatstaven in het kader van herijking: vereenvoudiging en harmonisatie

Op dit moment worden er circa 50 maatstaven gebruikt om de kostengeoriënteerde verdeling in het gemeentefonds voor perceel I vorm te geven. Daarnaast zijn er nog circa 40 andere maatstaven waarmee de huidige verdeling voor perceel II wordt vormgegeven.

In het kader van de herijking wordt gestreefd naar vereenvoudiging en harmonisatie van de gebruikte verdeelmaatstaven in beide percelen. Bij vereenvoudiging wordt gedacht aan het realiseren van een kostengeoriënteerde verdeling met zo min mogelijk maatstaven en maatstaven die qua vormgeving niet onnodig complex zijn. Daarnaast is in de Financiële-verhoudingswet een aantal eisen genoemd waaraan verdeelmaatstaven dienen te voldoen.

afwegingskader verdeelmaatstaven

Bij het selecteren van geschikte verdeelmaatstaven om een kostengeoriënteerde verdeling te realiseren is een aantal aspecten van belang. Om deze aspecten in samenhang te kunnen afwegen, hebben we een aanzet gemaakt voor een afwegingskader. Dit is ook besproken met AEF in relatie tot perceel II, waarbij vanuit perceel II soms andere accenten gelegd. In het vervolgtraject zal dit nader moeten worden afgestemd om tot een gezamenlijke kader te komen.

Onderwerp	Criteria
<p>Mate waarin de maatstaf voldoet aan de Fww De eisen van de Fww hebben ook betrekking op individuele maatstaven in de verdeling</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kostengeoriënteerd: de maatstaf moet bijdragen aan het verklaren van de noodzakelijke kosten van gemeenten, ook in dynamisch opzicht • Globaal: de maatstaf mag niet te specifiek zijn (voor enkele gemeenten geldig of te zeer herleidbaar naar een specifieke taak) • Objectief: de maatstaf mag niet beïnvloedbaar zijn en geen negatieve prikkels veroorzaken • Stabiel: de maatstaf mag van jaar op jaar niet te sterk fluctueren, dit is op dit moment voor een aantal maatstaven een aandachtspunt • Flexibel: de maatstaf heeft de aard van een structuurvariabele, die op langere termijn de ontwikkeling van de kosten volgt
<p>Uitlegbaarheid en eenvoud De maatstaf moet uitlegbaar en begrijpelijk zijn, en een aanzienlijk bedrag verdelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inhoudelijke uitlegbaarheid van de maatstaf en het gewicht: er moet een oorzakelijk verband of inhoudelijk plausibele uitleg zijn die de correlatie verklaart • Helderheid en inzichtelijkheid van de definitie: de definitie van maatstaven is bij voorkeur niet te complex, zodat maatstaven ook intuïtief te begrijpen zijn • Bedrag dat met de maatstaf verdeeld wordt: om het aantal maatstaven te beperken, moet de toegevoegde waarde van maatstaven waar slechts een klein bedrag mee verdeeld wordt kritisch beschouwd worden

Onderwerp	Criteria
<p>Technische randvoorwaarden De maatstaven moeten betrouwbaar zijn zonder tot hoge kosten voor onderhoud te leiden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beschikbaarheid van gegevens: de gegevens moeten met enige regelmaat met een recente peildatum op gemeenteniveau beschikbaar zijn of gemaakt kunnen worden • Bron van de gegevens: de betrouwbaarheid van de gegevens en de bron ervan moet boven iedere twijfel verheven zijn (bij voorkeur het CBS) • Kosten en benodigde databewerkingen voor jaarlijks onderhoud van de verdeling: om de kosten voor het jaarlijkse onderhoud te beperken, is het van belang dat de dataset en de bewerkingen die daarop uitgevoerd moeten worden niet te kostbaar zijn
<p>Harmonisatie cluster- en perceel-overstijgende samenhang</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kritisch beoordelen toegevoegde waarde voor kostengeoriënteerde verdeling van maatstaven die in definities grote overlap vertonen? • In hoeverre kunnen maatstaven worden geschrapt vanwege substitutie-effecten: verdeeffecten op verschillende clusters die voor bepaalde typen gemeenten toegesteld zijn (plussen en minnen) • In hoeverre wordt het belang van maatstaven te groot indien uit cluster-regressies blijkt dat eenzelfde maatstaf in verschillende clusters terugkomt?